

Förbundet Kristen humanism

Verksamhetsberättelsen 2022

Förbundet Kristen humanism – bakgrund

Förbundet Kristen humanism har sina rötter i, och tar sin utgångspunkt i kristen humanism, en etablerad idéhistoriska tradition. Genom sin verksamhet tolkar och gestaltar Förbundet hur kristen tro och humanism hör samman. Förbundet Kristen humanism står fritt i förhållande till trossamfund och politiska partier och eftersträvar öppna kontakter mellan människor med olika tros- och samhällsåskådningar. Förbundet vill verka för ekumenisk samverkan och en levande dialog mellan kyrkor och kultur- och samhällsliv. Förbundet Kristen humanism vill vara en samtalspartner med företrädare för vetenskap, politik och socialt arbete och söker impulser i konstnärligt skapande. Tillsammans med ideella folkrörelser vill Förbundet Kristen humanism verka för skapelsens återupprättelse, internationell solidaritet, fred och rättvisa.

År 1971 bildades Förbundet för Kristen humanism och samhällssyn (KHS) genom ett sammangående mellan Förbundet för Kristet samhällsliv (bildat 1918) och Förbundet för Kristen humanism (bildat 1937). Förbundet har därför en drygt 100-årig historia och tradition. I samband med 40-års jubiléet och årsmötet 2011 ändrades namnet till Förbundet Kristen humanism.

I dagens samhälle och inför framtiden har Förbundet Kristen humanism fortsatt med sin uppgift att gestalta och utveckla sin grundsyn utifrån ett kristet, teologiskt perspektiv i relation till humanistiska värden och vetenskaplig utveckling. Detta sker i öppenhet och samtidigt i kritisk utblick mot kyrka, samhälle och vetenskap och alltid med humanism och tro i centrum.

I denna verksamhetsberättelse beskrivs hur Förbundet Kristen humanism har arbetat utifrån denna värdegrund under året 2022. Den uppgiften har inte alltid varit lätt eftersom den globala kontexten ständigt förändras och därmed det politiska samtalet och dess värderingar. Det finns en röd tråd i denna årsredovisning – *Vart är vi på väg* och vilken är Förbundet Kristen humanisms uppdrag i en förvirrad tid.

Året utifrån ett nationellt och internationellt perspektiv

Året 2022 var året då vi gick ut i friheten efter ett par års mänsklig och märklig isolering på grund av den globala pandemin men i samma ögonblick mötte nya utmaningar med krig i vårt närområde i samband med Rysslands invasion av Ukraina. Dessa två händelser har påverkat våra liv inom så många områden och vi ser konsekvenserna idag på ett personligt ekonomiskt plan genom inflation som lett till ökade levnadsomkostnader och en utslagning

för de allra mest utsatta. Men också bedömningen av säkerhetsläget på ett internationellt plan med ansökan till NATO och stora ekonomiska insatser på militär upprustning. Samtidigt blir klimatförändringarnas konsekvenser allt tydligare i form av naturkatastrofer världen över. Vi saknar en helhetsbild av vart vi är på väg som mänsklighet - en fråga som också saknades i den valrörelse som föregick valet 2022.

De senaste årens utveckling har väckt många existentiella frågor hos många människor i vårt land inte minst bland ungdomar i vår tid. Förbundet Kristen humanism kan inte lösa alla utmaningar men vi kan vara med och bidra till att utmana de politiska och ekonomiska värden som styr utvecklingen och genom vår tro, analys och engagemang vara med att skapa hopp inför framtiden.

Styrelsens arbete

Styrelsen har under året arbetat med aktuella samhällsfrågor samt interna styrdokument. Här följer några områden:

- *En hundradel av biståndet.* Tillsammans med många stora biståndsorganisationer tog Förbundet initiativ till en kampanj inför valet för att försvara 1% av BNP till bistånd. Tyvärr ser vi indikationer på att nedskärningar kommer att ske, trots att vi menar att global solidaritet är grunden för en tryggare värld.
- *Kärnvapen.* Tillsammans med Kväkarna så tillskrev vi regeringen under året och följde upp det brev Förbundet Kristen humanism skrev från sommarmötet i Leksand med en uppmaning om att Sverige ska underteckna FNs konvention om förbud mot kärnvapen. En uppvaktning kommer att ske under 2023.
- *Klimatförändringarna och dess konsekvenser.* Det är bråttom men inte för sent. Frågan är ständigt aktuell och avgörande för mänsklighetens framtid. Samtalen har tillsammans med andra resulterat i dels en namninsamling ”Upprop för Klimatet” riktad till regeringen, dels initiativet ”den åttonde dagen” riktat internt till kyrkan och till oss själva och vårt personliga ansvar.
- *Värdegrund.* I samband med att Förbundet Kristen humanism vid årsmötet antog nya stadgar så såg styrelsen ett behov av att utveckla dokumentet ”Förbundet Kristen humanisms värdegrund”. Dokumentet finns på hemsidan och kommer att vara föremål för diskussion i en samtalsgrupp under sommarmötet 2023. Dokumentet ska läsas som ett komplement till stadgarna.
- *Arbetsordning.* Styrelsen har också definierat ett behov att tydliggöra ansvaret mellan Årsmötet, styrelsen och de olika kommittéer som så förtjänstfullt arbetar för förbundets utveckling. Detta dokument ska också läsas som ett komplement till stadgarna och kommer att färdigställas under 2023.
- *Hemsida och sociala media* är Förbundets utmaning. Styrelsen arbetar vidare med att utveckla och tydliggöra strategier och ansvarsförhållanden.

På styrelsens dagordning står alltid planeringen av årets bok och sommarmöte med ständiga rapporter från de kommittéer som gediget och intensivt arbetar med det under året.

Styrelsen har beslutat att förlägga några möten per år ute i landet i syfte att möta våra medlemmar och genomföra offentliga samlingar tillsammans med lokala församlingar för att göra mera känt. I november arrangerades en helg med fokus på klimatförändringarna i Betlehemskyrkan i Göteborg. En helg har också genomförts i Lund under våren 2023.

Årsmötet

Årsmötet hölls den 13 augusti 2022 i Vadstena.

Årsmötet beslutade:

- Godkänna årsredovisningen för 2021 med verksamhetsberättelse, samt resultat och balansräkning som granskats av Förbundets revisorer och därmed beviljade styrelsen ansvarsfrihet för det gångna året.
- Godkänna budget och medlemsavgift för 2023.
- Välja Bo Forsberg till ordförande för 2022 – 2023.
- Anta nya uppdaterade och moderniserade stadgar för Förbundet Kristen humanism.
- Att uppdra åt styrelsen att utreda förslaget om att återuppta utgivningen av Kristet Forum.

Följande ledamöter valdes till styrelsen:

Ledamöter för perioden 2022 – 2024

Eva Danneholm, Stockholm, Equmeniakyrkan

Hanna Soldal, Uppsala, Svenska kyrkan

Maria Klasson Sundin, Altersbruk, Svenska kyrkan

Per Duregård, Göteborg, Equmeniakyrkan

Anna-Stina Jönsson, Örebro, Svenska kyrkan

Dag Tuvelius, Uppsala, Svenska kyrkan

Tidigare valda för perioden 2021 – 2023 är:

Axel Carlberg, Lund, R Katolska kyrkan, Barbro Gustavsson, Göteborg, Svenska kyrkan, Sven Hillert, Gävle, Svenska Kyrkan, Olle Kristensson, Uppsala, Svenska kyrkan, Sten Ström, Uppsala, Svenska kyrkan (kassör), samt Lisa Tegby, Umeå, Svenska kyrkan.

Sommarmötet

Vart är vi på väg – om att finna hopp i en galen tid var temat för 2022 års sommarmöte. Vi höll till på Folkhögskolan i Vadstena och gladda oss åt att få ta del av livet i Vadstena klosterkyrka, liksom att få möta Birgittasystrarna och att få tillbringa en hel dag i Equmeniakyrkans Vätternkyrka.

Om teologins kraft för att stärka oss i hopplösa tider talade Petra Carlsson, teolog och biträdande rektor på Enskilda högskolan. Ärkebiskop em. KG Hammar och prästerna Lotta Fång och Fredrika Gårdfeldt, som är några av författarna till Lilla fredsboken inspirerade oss till hoppets handlingar genom att följa Jesus på fredens väg. En hoppets handling gav oss Görel Råsmark exempel på utifrån sina erfarenheter som ekumenisk följeslagare i Israel/Palestina. Pella Thiel, aktivist och föreläsare, hjälpte oss att tänka kring naturens rättigheter och den hoppfulla nödvändigheten i detta också för oss människor. Och teologen Patrik Hagman utmanade oss på temat Billig nåd och billigt hopp? när han talade om en tro som håller också i klimatkrisens och ofredens tid.

Förutom föredragen hade vi en författarafton med Tove Folkesson, vi fick en inblick i den heliga Birgittas liv och klosterlivet idag genom syster Birgitta, vi möttes i samtalsgrupper och på vandringar och utflykter. Och så kunde vi glädjas åt alla de goda samtalen vid borden, de nya vänskaperna, sången, musiken och andakterna. Sammanlagt var vi ca 120 personer som var med på sommarmötet och som åkte hem från Vadstena med en förnyad ton av hopp och möjligheter, så viktigt och livgivande i en komplicerad och förvirrad tid.

Hanna Soldal, Kenneth Kimming och Lisa Tegby utgjorde årets sommarmöteskommitté.

Årets bok

Demokrati, krig och mänsklig värdighet

Årets bok 2023 som var en uppföljning av förra årets tema ”Vart är vi på väg har till stor del präglats av det gångna årets fullskaliga krig i Ukraina. Det har varit ofrånkomligt.

Cyril Hovorun skriver om blandningen av religiösa och närmast mytiska föreställningar som han menar ligger bakom president Putins krig. Jan Henningsson tittar närmare på den roll som ledningen i den ryska-ortodoxa kyrkans spelar. Medan Hans Corell analyserar situationen i Ukraina ur ett folkrättsligt perspektiv.

Men årets bok ställer också frågan var mänskligheten är på väg och tittar närmare på kyrkliga diplomati. Den granskar hur besluten växte fram i pingströrelsen och vikten av att lyssna till alla när besluten ska fattas. Här skildras också hur den kristna humanismen växer fram i slutet på 30-talet.

Årets bok är också en genomgång av nyutkommen skönlitteratur samt böcker om teologi, religion, filosofi, psykologi, naturvetenskap, historia och samhälle.

Lokala aktiviteter

Förbundet Kristen humanism-Uppland

Uppsala är en mycket aktiv lokalavdelning och har genomfört en rad intressanta lokala initiativ:

- En föreläsningsserie på Stadsbiblioteket med temat –” Lika olika på samma ort” - tre olika perspektiv utifrån kampen mellan demokrati och autokrati.

- " Vad vet vi egentligen " ett samtal mellan ärkebiskop Antje Jackelén och professorn i teoretisk fysik Ulf Danielsson. Hur förstår vi verkligheten?
- Politiker samtal med socialminister Ardalan Shekarabi och regionrådet Stefan Olsson (m) om demokrati, mänsklig värdighet, värderingar och etiska ställningstaganden.
- " Klimatmötet i Glasgow och kyrkans ansvar". En rapport från klimatmötet i Glasgow med efterföljande samtal om kyrkans roll. Pastor Lennart Renöfelt och Sven Hillert, präst medverkade.
- Globala veckan den 13 - 20 november med en inledande ekumenisk gudstjänst i Österledskyrkan. Den 15 november hölls en temakväll med rubriken " Hur kan jag förändra mitt liv för att förändra världen?" Medverkande var Svante Axelsson, Ida Bylund, Johanna Rudmark Hagström och Kajsa Wejryd. Söndagen den 20 november hölls en avslutande gudstjänst i domkyrkan.

Förbundet Kristen humanism-Stockholm

- I samarbete med Sofia församling har Kristen humanism-Stockholm haft två föredrag 2022. I oktober: Dominik Terstriepp, " Jag gungar – Montaigne som en kommunikationens mästare." Åke Jonsson höll i november en föreläsning med temat " Klimatkrisen är här men vi är också här".

Förbundet Kristen humanism-Leksand

- I ett samarbete mellan Svenska kyrkans församling och Förbundet Kristen humanism fortsatte en serie av studiecirkel och föreläsningar under samlingsnamnet köksbordssamtal. I serien har ingått läsning av några böcker om Paulus; " Reformationen i fem rum" av Karin Johannesson, " Martin Luther. Hans liv, lära och inflytande 500 år senare" av Stephen J Nichols.
- Hebreerbrevet kombinerat med läsning av KG Hammars " Lilla fredsboken" och Jean Paillards bok " Som till en Gud ".
- Föreläsningar har också hållits av Therese Palmqvist från Sammildalskyrkan, Joel Ludwigsson, pastoratet samt Mikael Liljeström som talade om sin erfarenhet som ortodox präst.

Lokalavdelningarna i Lund, Göteborg och Umeå hade svårt att starta på nytt efter pandemin men planering skedde inför 2023.

Ekonomi

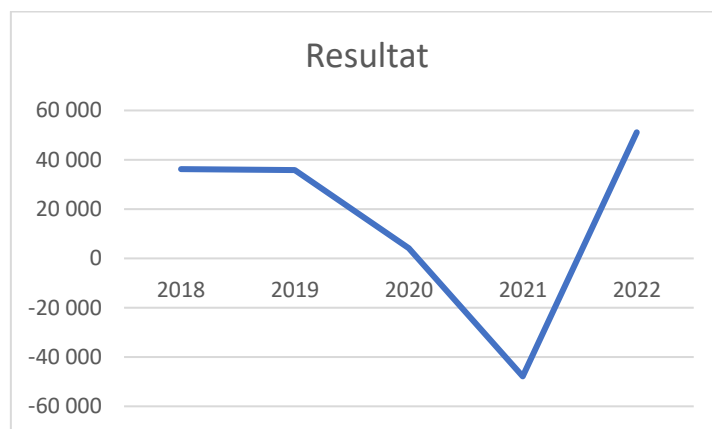
Ekonomiskt resultat

('000 kronor)

	Utfall 2022	Rev. budget 2022	Utfall 2021
Rörelseresultat	- 2,9	- 65,0	- 83,9
Finansnetto, avsättn.	+ 54,0	+ 53,0	+ 36,0
Redovisat resultat	+ 51,1	- 12,0	- 47,8

Under 2022 visade Förbundet Kristen humanisms rörelseresultat ett underskott på knappt 3 tkr, vilket var drygt 60 tkr bättre än budgeterat. Dessutom gav ett finansnetto på drygt 68 tkr ett positivt totalresultat, varav knappt 15 tkr avsattes för Förbundet Kristen humanism-Upplands räkning. Det redovisade resultatet efter avsättningar slutade därmed på ett överskott på drygt 51 tkr, vilket innebär att rörelseunderskottet från 2021 hämtades igen med en liten råge.

Detta överskott uppkom delvis beroende på att den budget som hade avsatts för lokal verksamhet inte utnyttjades. Framför allt beror det dock på att Sommarmötet gav ett överskott som var 10 tkr större än budgeterat medan nettokostnaden för Årets bok blev 22 tkr högre än budgeterat. Trenden med årliga överskott, som förbundet haft under flertalet år sedan 2013, bröts bara under det andra pandemiåret 2021, medan det första pandemiåret 2020 visade ett överskott på 4 tkr.

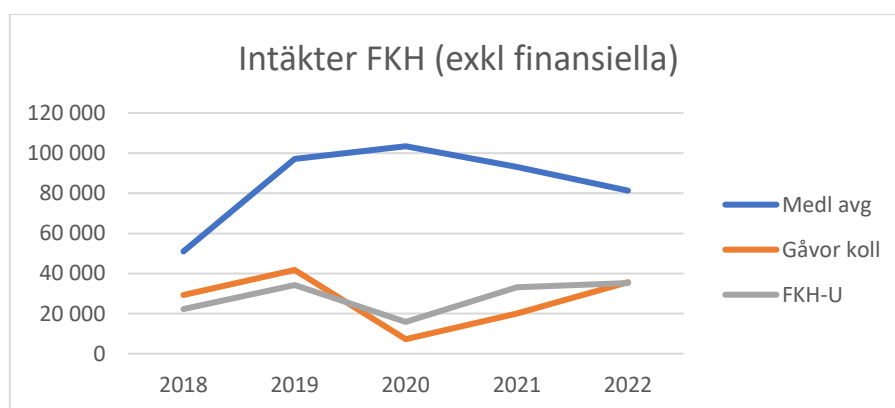
Intäkter

	Utfall 2022	Rev. budget 2022	Utfall 2021
Medlemsavgifter	81,3	110,0	93,2
Gåvor, kollekt	35,6	15,0	20,0
Årsbok	2,7	20,0	2,7
Sommarmöte	391,4	424,0	376,2
Lokalt arbete	35,2	17,0	33,1
Finansiella intäkter	68,5	40,0	57,2
Avsättningar	- 14,5	13,0	- 21,2
Summa intäkter	600,2	629,0	561,2

Medlemsavgifterna under 2022 blev lägre än både det budgeterade beloppet och föregående år. I medeltal under de fem senaste åren har Förbundet Kristen humanism fått in cirka 85 tkr, och för 2022 inbetalades alltså bara marginellt mindre avgifter. Gåvor och kollekt till Förbundet Kristen humanism centralt översteg både budget och föregående år, och detsamma gäller – åtminstone när det gäller det budgeterade beloppet – kollekt till Förbundet Kristen humanism-Uppland. Över de senaste fem åren påverkades, inte oväntat, erhållna kollekt mycket av pandemin. Dessa årsmedeltal är knappt 55 tkr, men om pandemiåret 2020 räknas bort blir det knappt 63 tkr – då är både gåvor och kollekt till Förbundet Kristen humanism "Riks" och Förbundet Kristen humanism-Uppland summerade.

Liksom under 2021 fick Förbundet inte några bidrag till Årets bok. Detta beror till största delen på de tidsmässiga kraven från de fonder som skulle kunna bevilja bidrag. För att undvika att ansöknings-proceduren påverkar produktionen av boken alltför mycket, har Förbundet avstått från att söka. Försäljningen av enstaka böcker ligger i stort sett kvar jämfört med föregående år och är något lägre än budget.

Deltagarnas kursavgifter till Sommarmötet understeg budgeten med 40 tkr, medan avgifterna för kost och logi blev 96 tkr högre än budgeterat. Dessutom fick Förbundet ett bidrag om 15 tkr för samverkan med folkhögskolan, som varken hade budgeterats eller erhållits tidigare år.

När det gäller de finansiella intäkterna, ökade de med drygt 11 tkr jämfört med föregående år, och med drygt 28 tkr jämfört med budget (som alltid brukar beräknas återhållsamt). Avsättningen av överskottet mellan kollekt till Förbundet Kristen humanism-Uppland och kostnaderna för dessa lokala aktiviteter var lägre än föregående år, men hade i stället budgeterats som en minskning av reserverade medel för att täcka ett väntat underskott.

Kostnader

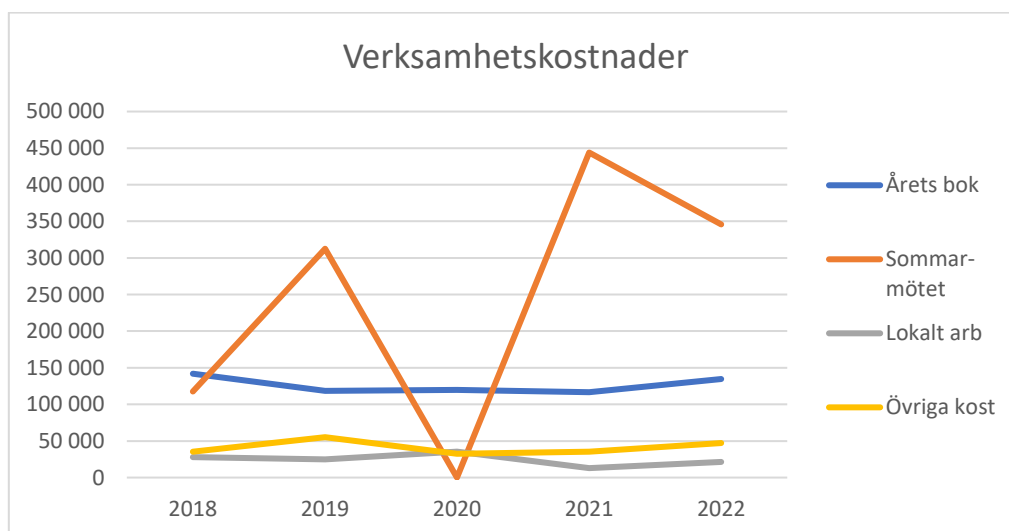
	Utfall 2022	Rev. budget 2022	Utfall 2021
Årets bok	134,8	120,0	116,6
Sommarmötet	345,9	387,0	444,0
Lokala aktiviteter	21,2	40,0	12,9
Kommunikation	3,3	30,0	1,5
Sammanträden	26,4	25,0	14,9
Administration	14,8	19,0	16,9

Övriga kostnader	2,6	20,0	2,2
Summa kostnader	549,1	641,0	609,0

För Årets bok blev de budgeterade kostnaderna något högre än vad som budgeterats (och översteg också föregående årskostnader med knappt 20 tkr). Beloppet påverkas främst av tre faktorer: antal sidor samt antal exemplar som trycks och distribueras. Jämfört med budget var dessa kostnader marginellt högre, medan ersättningen för foton var 5 tkr högre.

Kostnaderna för mat och logi vid Sommarmötet understeg 2021 med 60 tkr, delvis beroende på att folkhögskolan hade boklat delar av logiet och andra lokaler för andra aktiviteter under vårt Sommarmöte. Däremot kostade de medverkande 4 tkr mindre än 2021 (men knappt 20 tkr mer än budgeterat). År 2018 betalade deltagarna för kost och logi direkt till folkhögskolan, och under pandemiåret 2020 blev både kostnader och intäkter för Sommarmötet 0 kr.

Även för 2022 hade en budget för lokal verksamhet skapats (23 tkr utöver Förbundet Kristen humanism-Upplands egna intäkter), men inte heller 2022 utnyttjades den med mer än 0,5 tkr (av Förbundet Kristen humanism-Stockholm).

Övriga kostnader innefattar Förbundets kommunikation (3 tkr), administration (17 tkr) och sammanträden (26 tkr). De uppgick till sammanlagt knappt 47 tkr (2020 35 tkr), medan 104 tkr hade budgeterats för dessa ändamål. Det var framför allt rekrytering av unga vuxna och kommunikation som inte kunde genomföras som planerat (budget 40 tkr) medan administrativa kostnader som porto, bank och övrigt blev drygt 11 tkr billigare än beräknat.

Balansräkningen

Balansräkningens totala omslutning var drygt 1 768 tkr (2021: 1 677 tkr), alltså en ökning med knappt 91 tkr. På skuldsidan ökade Förbundet Kristen humanism-Upplands reservation med knappt 15 tkr till drygt 71 tkr.

I fråga om balansräkningens **tillgångar** kan noteras att de finansiella anläggningstillgångarna i Ethos fonder uppgick till drygt 1 473 tkr, sedan avkastning 125 tkr hade återinvesterats (liksom tidigare år utom 2021). Trots att denna återinvestering, som inte längre sker

automatiskt, hade beordrats så snart avkastningen betalats ut, dröjde det två månader innan den genomfördes av SEB, som förvaltar Ethos fonder. Tack vare att börsen hade gått ned under tiden fick Förbundet Kristen humanism dock fler nya fondandelar än vi skulle fått om återinvesteringen hade gjorts genast. Vid årsskiftet uppgick marknadsvärdet till drygt 1 855 tkr, en minskning sedan föregående bokslut med 402 tkr som beror på att aktiekurserna alltså gått ned under 2022. Fortfarande var marknadsvärdet dock mer än 82 tkr högre än det bokförda värdet. Därutöver har Förbundet drygt 106 tkr i Oikocredit, kyrkornas fond för mikrokrediter. Även där återinvesterades årets avkastning. Liksom tidigare granskar styrelsen aktivt att fonderna förvaltas på ett hållbart sätt, ekologiskt, socialt och styrningsmässigt med både positiva och negativa kriterier för placeringar.

På **skuldsidan** fanns vid årsskiftet fem fakturor, som ännu inte hade förfallit till betalning. I huvudsak rörde de produktion och tryckning av årsboken samt Förbundet Kristen humanism-Upplands verksamhet Lika-Olika. Avsättningen avser Upplandsavdelningen, knappt 15 tkr, som har reserverats till kommande år och nu uppgår till 72 tkr. Förbundets Egna kapital har ökat med 51 tkr från år 2021, och uppgår nu till 925 tkr. Därtill kommer Fries Ossians fond, vars nominella värde kvarstår sedan donationen: 652 tkr.

Erfarenheter och utmaningar

- *Medlemsutvecklingen*

Idag har Förbundet Kristen humanism 567 medlemmar. Medelåldern är ganska hög varför några medlemmar försvinner av naturliga skäl varje år men det glädjande är att lika många nya medlemmar tillkommer varje år varför antalet medlemmar är tämligen konstant över de senaste åren.

En utmaning är naturligtvis att antalet medlemmar ska öka drastiskt med en tydligare förnyring av medlemsstocken. Detta är i sin tur kopplat till våra grundläggande värderingar att vara relevanta i en omtumlande tid och förmågan att kommunicera detta.

I relation till medlemsutvecklingen finns också utmaningen om ansvarig ekonomisk förvaltning av de tillgångar vi har samt skapandet av nya intäkter.

- *Klimatförändringar och den globala utmaningen*

Idag är den stora utmaningen hur vi ska hantera de klimatförändringar vi alla vet och dagligen ser konsekvenserna av.

Vi saknar en helhetssyn i den politiska och massmediala debatten om hur olika frågor hänger samman. Klimatförändringar – förvärrade naturkatastrofer – flyktingproblematiken – den ekonomiska utvecklingen – hot och den militära upprustningen.

Förbundet Kristen humanism är ett forum för samtal och ett nätverk av människor där dessa frågor öppet kan diskuteras utifrån ett teologiskt perspektiv och utifrån vår värdegrund – där vi vågar möta de existentiella frågor som dessa konflikter och utmaningar skapar hos människor. Finns det en mening med livet och vad betyder mina korta år här på jorden?

Fred bygger på rättvisa, alla människors lika värde, respekt för varandra och därmed demokrati, respekten för Mänskliga Rättigheter och internationella överenskommelser i form av den Internationella Humanitära rätten. Det är en ständig kamp att upprätthålla dessa värden.

Förbundet måste våga lyfta dessa frågor i dialog med olika aktörer och samtidigt vara tydliga med vår värdegrund.

- *Hemsida och sociala media.*

Trots många diskussioner om vår hemsida och relationer till sociala media har vi inte lyckats att utveckla vår förmåga att effektivt kommunicera i en ny tid. Frågan i motionen vid förra årets årsmöte om hur vi förvaltar varumärket ” Kristet Forum ” finns med i det framtida samtalet. Detta kommer att vara förutsättningen för att möta de utmaningar som beskrivs ovan. Arbetet fortsätter med de begränsade resurser vi har.

Avslutning

Det är viktigt att understryka att allt arbete inom Förbundet Kristen humanism sker ideellt och oavlönat. Det är därför fantastiskt att vi år efter år kan leverera det vi åstadkommer med stor kvalitet. Vilket förhoppningsvis redovisats i denna årsredovisning för 2022.

Vi ser framemot ett nytt spännande, utmanande och intressant arbetsår.

Bo Forsberg

Annastina Jönsson

Sten Ström

Ordförande

Vice ordförande

Kassör

Sven Hillert

Maria Klasson Sundin

Olle Kristensson

Sekreterare

Axel Carlberg

Eva Danneholm

Per Duregård

Barbro Gustavsson

Hanna Soldal

Lisa Tegby

Dag Tuvelius